

Zondag 22 augustus 2021

9.54 uur: Kijk/luisterlied: [Stand by me](#)
Welkom (ouderling)

Komen

Lied 260: 1, 2 door zangers (Wie blijft er waken als ik ga slapen)

Woorden van bemoediging

Ontsteken van licht (*lichtjes KND en TD*)

Op de drempel

Lied Hemelhoog 338 / Ev. liedb. 188 canon zangers - allen ('k Stel mijn vertrouwen)

Woord

Met de kinderen: [Kikker&vriendjes en de vogel](#)

Lied 359: 1, 2 zangers (Leven is gegeven)

1e lezing Ezechiël 37: 1-14

lied 610: 1, 2, 3 zangers, 4 allen (Zo dor en doods)

2e lezing Johannes 11: 1-14; 20-22; 32-39a (t/m 'Haal de steen weg')

Lied 948: 1, 2, 3 zangers (Als Gij er zijt, wees dan aanwezig)

Overweging

Er zijn van die uitspraken waar je geen speld tussen kunt krijgen, zo denk je.

Om er één te noemen:

de enige zekerheid in het leven is de dood.

Maar is dat wel zo?

Jezus zegt:

Ik ben de opstanding en het leven.

Wie in mij gelooft zal leven,

ook wanneer hij sterft,

en ieder die leeft en in mij gelooft

zal nooit sterven.

Jezus leeft met andere zekerheden.

Er zijn dingen tussen hemel en aarde die zelfs dood en overstijgen...

Ja, maar, wacht even, hebben we het dan wel over hetzelfde?

Het is waar dat bij alle mensen vroeg of laat het hart stopt, ons geheugen verdwijnt en het lichaam vervalst.

Stof ben je en tot stof zul je terugkeren is óók een Bijbelse uitspraak.

Maar als het over leven gaat is dat meer dan een lichaam dat werkt, beweegt en ademt.

Je kunt levend zijn en toch dood.

Je kunt leven, maar in de ban zijn van de dood.

Je kunt leven maar zo op jezelf zijn gericht dat het geen leven is.

In Ezechiël klinkt de klacht van Israël zó:

Onze botten zijn verdord,
onze hoop is vervlogen,
onze levensdraad is afgesneden.

Door geweld en onrecht kun je in de greep van de angst raken die je de adem beneemt.

Als het gaat over leven en dood is de vraag gepast of we het over hetzelfde hebben. Veel woorden, zeker woorden in de bijbel, hebben meerdere betekenissen. Hebben we het over hetzelfde - dat was en is een actuele vraag.

Bij Johannes speelt het al, in de verhalen zelf.
Neem als voorbeeld het bekendste verhaal van hem: de bruiloft te Kana.
De wijn is op.
Jezus laat tonnen met water vullen.
En dan blijkt dat het water wijn is.
Maar hebben we het over hetzelfde?
Is water wel water?
Bij Johannes is het vaak symbool voor de Geest.
En is wij wel wijn?
In de bijbel is het vaak symbool voor het koninkrijk van God.
Dan zegt het verhaal iets meer dan één of andere bijzondere verandering van water.
Het gaat dan over het koninkrijk van God.
Je leven kan zo zijn dat je daar weinig van merkt of ziet.
Het koninkrijk in jouw leven komt tekort.
Maar Geest is er in overvloed - en daarmee kunnen we verder.

Zo is er regelrechte verwarring in het verhaal over Lazarus - dat eigenlijk over Marta en Maria gaat.
Lazarus slaapt, zegt Jezus.
Dan is dat goed voor hem, zeggen de leerlingen.
Waarop Jezus reageert: hij is gestorven.
Maar als de mensen daarom rouwen, ergert hij zich daaraan.

Ja, maar, wacht even, hebben we het dan wel over hetzelfde?

De preek voor deze zondag lag al ruim 3 weken klaar.
Toch is het een heel andere geworden.
Want bij alle verhalen over Afghanistan en Haïti groeide bij mij ergernis.
Over veel dingen.
Over het politieke gedraai.
Over mijn conceptpreek...
Maar ook ergernis over Jezus.
Als hij voor één vriend op pad gaat, maar afwezig lijkt bij alle geweld en nood.
Wat kan ik met dit verhaal over één opgestane mens bij alle nood en dood?

Ja, maar, wacht even, hebben we het dan wel over hetzelfde?

Het verhaal gaat er volgens mij uiteindelijk over dat je kunt leven en toch dood kunt zijn.

Denk aan wat Ezechiël schrijft, over de klacht van Israël.

Onze botten zijn verdord,
onze hoop is vervlogen,
onze levensdraad is afgesneden.

Leven is een belangrijke rode draad bij Johannes.

Dat leven is niet vanzelfsprekend.

En toch is zijn evangelie hoopvol: je kunt sterfelijk zijn, in gevaar zoals Jezus zelf, maar wel *léven*.

Dat leer ik met vallen en opstaan uit dit evangelie van JOhannes.

Al 10 hoofdstukken lang gaat het over leven.

In het begin was het woord...

[...]

In het woord was het leven

en het leven was het licht voor de mensen.

Leven, leven, leven lieve mensen!

Woord, brood, licht, Geest, eeuwigheid, geloof, hemelse Vader - alles en allen staan in dienst van *léven*, en worden ons geschonken.

Maar wat gebeurt er in het 11e hoofdstuk?

Een vriend sterft - en het gaat alleen nog over dood.

Dát ergert Jezus - denk ik.

Maar het is niet alleen ergernis.

Johannes schrijft een woord dat ook diep bewogen betekent.

Een combinatie waar ik nog veel over na moet denken.

Jezus is bewogen over én ergert zich eraan hoezeer dood mensen in de greep kan houden.

Hoezeer dood ons het zicht kan ontnemen op wat van eeuwigheidswaarde is.

Hij ergert zich omdat hij zelf, in het zicht van zijn eigen dood, juist volop *lééft*.

Eeuwig leeft.

Met diepe teugen.

Dát te kunnen vergt geloof, volharding, oefening en soms ook strijd tegen jezelf.

Het is een *strijd* om je niet het eeuwigheidsleven te laten ontnemen door nood en dood.

Hoe weet je dan wat van eeuwigheidswaarde is?

Dat is warempel een gevaarlijke vraag.

Alle eeuwen door hebben mensen de meest vreselijke dingen gedaan omdat ze dachten dat gingen en gaan voor een plekje in hemel, hiernamaals, walhalla of wat dan ook.

Die grote woorden kosten vaak anderen hun geluk of zelfs hun leven.

De bijbel wijst een andere weg.

Daarin kom je geen verhalen tegen dat mensen anderen doden om zelf de eeuwigheid te verwerven.

Eeuwigheidsleven heeft in de bijbel alles te maken met vertrouwen.

En dat vertrouwen bepaalt hoe je omgaat met je medemens.

Goedheid betrachten, ook al geeft de situatie er alle aanleiding toe om alleen nog aan jezelf te denken.

Waarom?

Omdat het goed is en omdat Jezus het ons voorleefde.

Steeds weer legt Jezus de lat bij de medemens.

Is wat je doet goedheid voor de ander?

Dan heeft het eeuwigheidswaarde.

Is wat je doet ten nadele van je medemens?

Dan wordt je erop geoordeeld, zegt hij elders.

Onze medemens houdt het perspectief open op de eeuwigheid.

Eeuwigheids*waarde* heeft alleen dat wat nu al eeuwigheids*perspectief* biedt voor je medemens.

[...]

Ik moet eerlijk zeggen dat mij het perspectief op eeuwig leven regelmatig ontglipt. Stukwerk is al wat wij doen in dit leven.

Het is vaak zo klein, zo kwetsbaar, het wordt ook zo eenvoudig weer door andere krachten afgebroken.

Maar tegelijk: ik kan niet werken zónder te zeggen dat wat in dit leven wordt gedaan eeuwigheidswaarde moet hebben.

Ik kan die waarde vaak ook alleen maar zien in het licht van de weg die Jezus gaat. In zoverre klopt het: wie in hem geloof, die ziet het.

Maar ook: ik leer het zien als ik de ander mij in de ogen laat kijken.

Misschien dat je kunt zeggen dat Jezus dáár is, ook in nood en dood, in wraak en angst.

Als je de ander je in de ogen laat kijken - dan kijkt Jezus ons aan.

Voor Jezus staat niet voorop dat er *straks* perspectief is.

Nee, Jezus leeft zó dat voorop staat dat het leven *nú* in het teken staat van de eeuwigheid.

En dat zie je in de betekenis van zijn handelen voor zijn medemens.

Zo ook wij.

Ik denk dat we er bij in de buurt komen als we ons diep laten ontroeren én ons kunnen ergeren.

Net als Jezus.

Als we die twee bij elkaar kunnen houden.

Ergernis én bewogenheid.

Ergernis over het vaak ontbreken van perspectief én de bewogenheid zoals we dat van Jezus en de Geest leren.

Ergernis over politiek holle woorden, diepe bewogenheid over de kleine mensen die in diepe nood toch het goede weten te doen.

Ergernis en bewogenheid, die twee samen.

Die twee samen kunnen doden opwekken in dít leven.

Die twee samen kunnen levenden die als doden zijn de adem weer schenken.

Die twee samen kunnen slapenden nieuw perspectief bieden.

Ziende op Jezus moet je iets anders zeggen dan de algemene wijsheid over de zekerheid van de dood.

De enige zekerheid in het leven is het eeuwige leven in de liefde tot de naaste.
Liefde, sterk als de dood.

*Ik ben de opstanding en het leven.
Wie in mij gelooft zal leven,
ook wanneer hij sterft,
en ieder die leeft en in mij gelooft
zal nooit sterven.*

Geloof je dat?

Amen.

Antwoord

Lied 610: 5 zangers, 6 allen (Wek ons voorgoed!)

Voorbeden, Stil gebed, Onze Vader.

Gaan

Zegen

Lied 598 NL-tekst 1x door allen, daarna herhaald door zangers en allen (Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur)